

نحوه عملکرد عوامل پایداری در پروژه‌های پایدار محور (مطالعه موردی: پروژه بام سبز شهر شیراز)

محمد مهدی اسلام نیا^{۱*}، مجتبی زوربخش^۲

۱- دانشجوی کاشناسی ارشد، گروه مدیریت پروژه و ساخت، واحد استهبان، دانشگاه آزاد اسلامی، استهبان، ایران، MehdiIslamnia@gmail.com
۲- عضو هیأت علمی تمام وقت، گروه مدیریت پروژه و ساخت، واحد استهبان، دانشگاه آزاد اسلامی، استهبان، ایران، Zourbakhsh@gmail.com

چکیده

در دنیای کنونی زندگی شهرنشینی بیش از پیش مورد توجه جوامع بشری قرار گرفته است چرا که تمایل انسان‌ها به بهره‌گیری هر چه بیشتر از علوم و فناوری و امکانات گوناگون جهت زندگی آسان‌تر، روند سوق جمعیت به کانون شهرها را دچار سرعت فزاینده‌ای نموده است. در این راستا پروژه‌های شهری به عنوان عوامل اصلی توسعه شهرها همواره بایستی علاوه بر تأمین نیازهای مختلف ساکنان، همواره اصول پایداری را برآورده نمایند. پروژه بام سبز به عنوان یکی از رویکردهای نوین معماری و شهرسازی، مفاهیم توسعه پایدار را در جهت افزایش سرانه فضای سبز، ارتقای کیفیت محیط زیست و به دنبال آن توسعه پایدار شهری پوشش می‌دهد. پژوهش حاضر، با تبیین اصول توسعه پایدار و اهدافی که پروژه‌های پایدار در شهرها دنبال می‌کنند، نحوه عملکرد بام سبز شهر شیراز را در سه حوزه اصولی پایداری شامل: اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی بررسی می‌نماید و نقش عوامل پایداری شامل محیط زیست، عامل اقتصادی و اجتماعی و اولویت‌بندی زیرشاخه‌های مربوط به هر یک را از طریق توسعه بام سبز به عنوان پروژه‌ای پایدار محور، در شهر شیراز مورد ارزیابی قرار می‌دهد و در نهایت عامل محیط زیست و در رأس آن تأثیرات کیفیتی آب و هوا را به عنوان شاخص‌ترین معیار پایداری در اجرای پروژه بام سبز شهری مشخص می‌نماید.

واژه‌های کلیدی: عوامل پایداری، اصول توسعه پایدار، اهداف پروژه‌های پایدار، بام سبز شیراز

۱- مقدمه

گسترش شهرنشینی و افزایش جمعیت شهرها به میزان قابل توجهی استفاده از منابع را تحت الشعاع خود قرار داده است. این موضوع با در نظر گرفتن ماهیت تجدیدناپذیر بودن بسیاری از منابع طبیعی جلوه نگران کننده‌ای به خود می‌گیرد چرا که تأثیر مستقیمی بر ملاک‌های کیفیت زندگی در شهرها بر جای می‌گذارد. خوشبختانه توجه به این امر و جستجو برای یافتن راهکارهایی مفید و عملی در جهت برخورد مسالمت‌آمیز با منابع تجدیدناپذیر جهان و بهره‌برداری از آنان به طوری که دچار کمترین آسیبی در کیفیت و کمیت آنان شود، به موضوعی کلیدی در سطح بین المللی تبدیل گردیده است و کنفرانس‌های متعددی در زمینه بررسی شرایط موجود و چگونگی رسیدن به شرایط پایدارتر برگزار می‌گردد. در این بین ساکنان شهرها به عنوان بزرگترین مصرف کننده‌های اصلی منابع، بایستی به استقرار اصول پایداری توجه ویژه‌ای داشته باشند و از آنجا که شهرها مرتباً در حال توسعه هستند، اجرای پروژه‌های پایدار محور در شهرها برای دستیابی به ارکان پایداری و ارتقاء سطح کیفی زندگی از اهمیت بسزایی برخوردار است [۱]. یکی از این پروژه‌ها که هدف اساسی آن حفظ کیفیت محیط زیست و کمک به استقرار شرایط پایدار آب و هوایی، تأثیرات مثبت بر دمای هوا، مدیریت بارش، ذخیره سازی انرژی، افزایش ظرفیت فضای